

การศึกษาด้านองค์กร ผู้นำ และระบบความสัมพันธ์ในชุมชนบนพื้นที่สูง พบว่า ในด้านองค์กรชุมชน มีองค์กรธรรมชาติที่ยังมีบทบาทสูงในชุมชน ทั้งทางด้านความเชื่อ พิธีกรรม โดยมีกลุ่มระดับหมู่บ้านที่นำโดยผู้นำธรรมชาติ (ฮีโร่) และกลุ่มผู้อาวุโสเป็นผู้นำขององค์กร ด้านการผลิต มีกลุ่มแลกเปลี่ยนแรงงาน และด้านความสัมพันธ์ มีระบบครอบครัวและเครือญาติที่เป็นระบบแบบดั้งเดิมของชุมชน นอกจากองค์กรธรรมชาติแล้ว ยังมีองค์กรที่เกิดจากการจัดตั้งหรือผลักดันจากภายนอก ซึ่งบางองค์กรยังมีอยู่ แต่บางองค์กรได้สลายไปแล้ว ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการหรือเงื่อนไขความจำเป็นของชุมชนกับปัจจัยเกี่ยวกับการแทรกแซง โดยอำนาจจากภายนอก ในด้านผู้นำในชุมชนมีทั้งผู้นำธรรมชาติ ผู้นำทางการและพระสงฆ์ ซึ่งผู้นำต่าง ๆ เหล่านี้สามารถทำงานร่วมกันได้เป็นอย่างดี โดยมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ตามความเหมาะสมและความสามารถของผู้นำเหล่านี้ ส่วนในด้านระบบความสัมพันธ์ในชุมชนพบว่า ด้านการผลิตเป็นการทำไร่หมุนเวียน ทำนา เลี้ยงสัตว์ และทอผ้า ด้านความเชื่อพบว่า มีความเชื่อเกี่ยวกับสิ่งเหนือธรรมชาติ โดยการให้คุณค่าต่อสรรพสิ่งที่อยู่รอบตัว ส่วนทางด้านความสัมพันธ์มีการจัดระบบความสัมพันธ์ตั้งแต่ระดับครอบครัว เครือญาติ จนถึงระดับชุมชน โดยมีคนเป็นศูนย์กลางของความสัมพันธ์ทั้งความสัมพันธ์ระหว่างคนกับคน คนกับธรรมชาติ คนกับสิ่งเหนือธรรมชาติ ซึ่งสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ แสดงออกในรูปแบบของประเพณี พิธีกรรม และการทำกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน

การแก้ไขปัญหาสารเสพติดของชุมชนพบว่า จุดมการณ์ของชุมชนซึ่งสะท้อนความเป็นปึกแผ่นของชุมชน ความสามัคคี การมองปัญหาสารเสพติดเป็นปัญหาของชุมชนที่ทุกคนต้องร่วมกันแก้ไข กลไกดำเนินงานชุมชนมีการใช้กลไกทางด้านความเชื่อ องค์กร ผู้นำ ในการแก้ไข ปัญหาและวิธีการของชุมชนสะท้อนถึงกิจกรรมต่าง ๆ ที่ได้ดำเนินงานทั้งการบำบัดและฟื้นฟู ผู้ติดสารเสพติด การขยายเครือข่ายระหว่างหมู่บ้าน เพื่อการขยายฐานการเรียนรู้และการร่วมมือในการป้องกันและควบคุมปัญหาสารเสพติด

ผลการศึกษาพบว่า แม้ว่าปัญหาสารเสพติด ซึ่งเป็นปัญหาสังคมที่ชุมชนมีประสบการณ์ในการแก้ไขปัญหาน้อยมาก แต่ชุมชนบนพื้นที่สูงสามารถแก้ไขปัญหานี้ได้โดยอาศัยฐานทางวัฒนธรรมชุมชนซึ่งยังคงมีอยู่สูง โดยทางด้านการผลิตมีการใช้ธนาคราชว่าเป็นเครื่องมือในการ

สนับสนุนการแก้ไขปัญหาที่ไม่ต้องออกไปรับจ้างเป็นแรงงานให้กับชาวเขาเผ่าม้ง ที่มักจะจ่ายค่าจ้างเป็นฝิ่น ทางด้านความเชื่อมีการนำมาใช้ในชั้นของการดำเนินกิจกรรมบำบัดรักษาโดยการดื่ม น้ำสาบานต่อผู้อาวุโสและพระ ส่วนทางด้านความสัมพันธ์มีการประยุกต์วิธีการแลกเปลี่ยน แรงงานมาใช้ในกระบวนการของความร่วมมือและการฝึกกำลังของทุกส่วนในชุมชน ตั้งแต่ผู้ติด สารเสพติด ครอบครัว เครือญาติ กลุ่มสตรี กลุ่มเยาวชน องค์กรระดับหมู่บ้าน และผู้นำโดย มีองค์กรภายนอก ทั้งองค์กรภาครัฐและองค์กรพัฒนาเอกชนมีบทบาทในการสนับสนุนอย่าง เหมาะสม กล่าวคือ บทบาทของการกระตุ้น การให้กำลังใจ การจัดเวทีให้ชาวบ้าน ในการ วิเคราะห์ปัญหาและหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา การสนับสนุนแลกเปลี่ยน เรียนรู้กับชุมชนอื่น เป็นต้น โดยเคารพในบทบาทของชาวบ้านว่า เป็นผู้ตัดสินใจ

Thesis Title	Drug Abuse Problem Solving Based on Community Cultural Approach		
Author	Mr. Naret Songkrawsook		
M.Ed.	Nonformal Education		
Examining Committee	Assist. Prof. Dr.Dusit	Duongsaa	Chairman
	Assist. Prof. Yongyuth	Plianpadung	Member
	Assoc. Prof. Dr.Phasina	Tangchuang	Member

Abstract

This research, entitled "Drug abuse problem solving based on community cultural approach", aimed at studying the organizations, leaders and their relationship system in a highland community, and also the processes, ideologies, concepts, operational mechanisms and methods on drug abuse problem solving.

This qualitative research employed techniques of semi-structured interview, participant and non-participant observation, and focus group discussion to collect data. The data were mainly

collected from a number of key informants such as official leaders, natural leaders, senior people, monks, ex-drug addicts and their families including officers from the governmental and non-governmental agencies concerning with the drug abuse problem solving in Houy Pom Phad, a Karen village, Houy Poo Ling sub-district, Muang District, Mae Hong Sorn Province. The collected data were then classified, grouped and analysed focusing on the drug abuse problem solving based on a community cultural approach before presenting descriptively.

The findings of this research were as follows:

The study on organizations, leaders and their relationship system on the highland community showed that the naturally formed organizations had a high degree of roles in the dimensions of beliefs, and ritual rites. The natural leaders at the village level were found in form of "He-Kho" and the senior people. The production system reflected labour exchange. The relationship system was found in the family and kinship systems based on the native type and system of the community. However, there were other organizations found as being derived by social and economic forces from outside the community. Some organizations were still active, while the others had been already expired. The existing conditions of such organizations were up to the needs or conditions of the community and intervening factors by the outside forces.

This study found that there were leaders including natural, official and religious leaders who could work together well. They divided their roles and responsibilities among themselves appropriately to their abilities. The relationship system in the community was found in the production dimension on rotating cultivation, farming, animal husbandry and weaving. The belief system was found as relating to the super-natural beliefs by valuing their various environmental objects. The relationship system was found as being organized from their family and kinship up to the community levels, using people as the centre of human relationship, human and nature, and human and super-natural belief objects. Those relationship systems could be noticed from the traditions, rituals, and other community activities.

It was found that the community ideology reflected the community unity, love and care. The drug abuse problem was seen by every community member as his or her responsible and common problem. The operational mechanism of the community was composed of beliefs, organizations and leaders which had to be responsible for solving such problem in forms of rehabilitation, including inter-village networking extension for learning and prevention of drug abuse.

The results of this research showed that although the village had little experience in drug abuse problem solving, being a highland community could lead to the application of cultural approach to such problem solving appropriately. For example, by means of production the rice bank was used by Karen as a means to support the problem solution without going to be the Hmong's employees for opium. Drinking holy water in front of monks in the community was used as a means of psychological treatment of drug abuse problem solving. Additionally, the labour exchange was applied as a means to gain participation from the villagers to cooperate in any community activities by its members such as the drug addicts, families, kinship, groups of females, young people and leaders. Such participation was normally supported by outside organizations both governmental and non-governmental organizations appropriately. The supports could be observed in forms of encouragement and organizing seminars for analysing the problems and solutions. Exchanges of ideas and learning contents between communities were also encouraged by those organizations with respecting the villagers' roles and decisions.